

Струка (назив):	ЕКОНОМИЈА, ПРАВО И ТРГОВИНА	
Занимање (назив):	- ПОСЛОВНО ПРАВНИ ТЕХНИЧАР; - БАНКАРСКИ ТЕХНИЧАР; - ЦАРИНСКИ ТЕХНИЧАР;	
Предмет (назив):	РАЧУНОВОДСТВО	
Опис (предмета):	Стручно-теоријски предмет	
Модул (наслов):	Евиденција пословања трговинских предузећа	
Датум: 2023.	Шифра:	Редни број: 13
Сврха		
<p>Остваривањем овог модула ученици стичу теоријска и практична знања о специфичностима пословања трговинских предузећа и његовим основним циљевима и задацима. Ученици ће бити у могућности да књиговодствено прате набавку и реализацију трговинске робе, евиденцију трошкова трговине и утврђивање и расподелу резултата пословања трговинских предузећа. На тај начин они се оспособљавају за повезивање стечених стручно-теоријских знања са праксом конкретних трговинских предузећа и књижећу истих кроз прописане евиденције.</p>		
Специјални захтјеви / Предуслови		
<p>Завршени претходни модули из књиговодства и других стручних предмета који предствљају основу за разумијевање и реализацију овог модула. Стечена знања ученици ће књиговодствено показати и објаснити.</p> <p>У настави са ученицима оштећеног вида простор уредити на начин да њима буде познат. Уколико долази до измјене простора, ученике обавјестити о томе. Позиција и положај мјеста ученика у учионици потребно је организовати на начин да ученик има могућност да прати наставу, види таблу и чује наставника а све то у зависности од преосталих и функционалне употребе визуелних способности. Пожељно је да позиција мјеста ученика буде у близини табле и катедре наставника. Наставу концептуализовати на начин да буде у што већој мјери заснована на познатом искуству, конкретним примјерима и очигледним наставним средствима. У настави са ученицима оштећеног вида а који при томе могу да прате визуелне садржаје, пожељно је користити аудиовизуелна средства у циљу што бољег приближавања апстрактних појмова. То се односи на употребу дигиталне технологије и садржаја са интернета у којима су на адекватан начин приказани садржаји који се обрађују. Са ученицима оштећеног вида користити очигледна наставна и дидактичка средства која су доступна за тактилну перцепцију. Уколико се у настави користе рачунари потребно је да сваки од рачунара на коме се одржава настава и на коме се ученици оспособљавају за кориштење рачунара, буде опремљена неким од говорних софтвера (читача екрана) за слијепа и слабовида лица или софтвера за увећање екрана за слабовида лица. То подразумјева говорне софтвере као што су: JOWS, NWDA, синтетизатор говора (AnReader), ABBYY FineReader, или неке друге софтвере који омогућавају рад овој популацији ученика, те софтвере за увећање екрана као што је програм: MAGIC. Поред говорних софтвера ученицима би требало омогућити доступним и хардвер уређаје као што су: Брајев дисплеј односно Брајев ред, Црно-жуто тастатуру, тастатуру прилагођену</p>		

нивоу оштећења вида-мембранске тастатуре, Брајеву тастатуру, Брајев штампач за слијепе.

Циљеви

Општи циљеви наставе:

- усвоје основна знања о појму, задацима, циљевима и специфичностима књиговодствене евиденције у трговинским предузећима;
- разумију поступак и метод утврђивања набавне и продајне цијене робе;
- књиговодствено прате процес набавке и продаје робе уз примјену одговарајуће робне документације;
- препознају, разликују и евидентирају настале трошкове пословања и трошкове робе;
- утврде и анализирају финансијски резултат пословања трговински предузећа, као и да изврше његове расподјелу;
- развију смисао за тачност, ажурност, прегледност, уредност и истрајност у раду.

Теме:

1. Специфичности пословања трговинских предузећа- цијена робе, разлика у цијени и калкулација цијена трговинских роба
2. Евиденција набавке трговинске робе
3. Евиденција реализације трговинске робе
4. Евиденција трошкова трговине и финансијског резултата трговинског предузећа

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Специфичности пословања трговинских предузећа- цијена робе, разлика у цијени и калкуалција цијена трговинских роба	<ul style="list-style-type: none">• Стицање основних знања о специфичности књиговодства привредног друштва које се бави пословима робног промета;• Препознаје облике разлике у цијени као једног од елемената калкулације цијене трговинске робе;• Разумије калкулкацију цијена трговинске робе.	<ul style="list-style-type: none">• Познаје појам и задатке пословања трговинског предуећа;• Објасни облике разлике у цијени (маржа, рабат и слободно формирана разлика у цијени);• Објасни елементе калкулације цијене трговинске робе; (фактурна вриједност, набавна вриједност, продајна вриједност без ПДВ, продајна вриједност са ПДВ);	<ul style="list-style-type: none">• Самостално процјењује дате ситуације из праксе и како их прокњижити;• Самостално може да прокњижи дате пословне промјене;• Самостално може да анализира дате пословне промјене;• Самостално може да састави дату пословну промјену;• Развија смисао за уредност, тачност и ажурност;• Развија тимски рад и одговорности;	<p>На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе, односно учења, планом рада и начинима оцјењивања.</p> <p><u>Препоруке за реализацију наставе за све наставне теме:</u></p>

		<ul style="list-style-type: none">• Саставља калкулацију цијена трговинске робе;	<ul style="list-style-type: none">• Развија способности самосталног рада;• Развија способности за креативност и комуникативност;• Развија способности чувања релевантних података од злоупотребе;• Развија радну етику;• Развија способности за уредност и тачност код рачунања и књижења;• Отвореност примјени нових технологија;• Развија способности организовања и сарадње у групи;• Развијање сопствених ставова;• Стиче потребе за цјеложивотно учење и надоградњу знања.	<ul style="list-style-type: none">• Настава се реализује као активно оријентисана настава симулирајући реалне ситуације из праксе или из живота.• Ученици воде свеску из Рачуноводства примењујући принципе уредности.• Пожељно је у настави користити оригиналну документацију и на конкретним примјерима извршити предвиђена књижења. <p>Стечена теоријска знања примјенили на примјерима за вјежбу.</p> <p>Организовати посјете предузећу.</p> <p>Користити:</p> <ul style="list-style-type: none">• одговарајући уџбеник,• стручну литературу,• контни план,• књиговодствени програм,• примјере из праксе. <p>Потрбно је подстицати</p>
2. Евиденција набавке трговинске робе	<ul style="list-style-type: none">• Препознаје и разликује документа која прате набавку трговинске робе;• Познаје, разликује и евидентира начине вођења залиха робе по набавној цијени, продајној вриједности без ПДВ и продајној вриједности са ПДВ;• Разумије и евидентира интерно кретање залиха робе;• Разумије и евидентира промјену цијена трговинске робе (повећање и снижење цијене робе);• Разумије и евидентира мањак и вишак трговинске робе;	<ul style="list-style-type: none">• Наведете документа која прате набавку трговинске робе;• Објасни начин вођења залиха: по набавној цијени, продајној цијени без ПДВ, продајној цијени са ПДВ;• Разумије и књижи набавку трговинске робе уз предходно састављену калкулацију;• Наведете документа која прате интерно кретање робе;• Објасни и књижи интерно кретање залиха трговинске робе;• Наведете документа која прате промјену цијена робе;• Објасни поступак промјене цијена робе;• Књижи повећање и снижење цијена робе у прописаној евиденцији;• Објасни и књижи настали мањак или вишак робе;		

				ученике на: <ul style="list-style-type: none"> - континуитет у раду, - одговорност, - тачност, - прецизност, - ажурност, - развијање сопствених ставова. <p>Организовати посјете предузећу.</p>
3. Евиденција реализације трговинске робе	<ul style="list-style-type: none"> • Разумије реализацију трговинске робе у унутрашњем промету зависно од начина вођења залиха; • Израчуна оставрену разлику у цијену; • Разумије набавну вриједност продате робе; • Евидентира реализацију трговинске робе зависно од начина вођења залиха; 	<ul style="list-style-type: none"> • Објасни реализацију (продају) трговинску робу зависно од начина вођења залиха робе; • Објасни, израчуна и прокњижи остварену разлику у цијену; • Објасни и књижи набавну вриједност продате робе као трошак и корекцију стања на овом конту за износ остварене разлике у цијену; 		
4. Евиденција трошкова трговине и финансијског резултата трговинског предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • Препознаје и разликује приходе и трошкове који се јављају у трговинском предузећу; • Евидентира приходе и трошкове који се јављају у трговинском предузећу; • Обрачуна и евидентира периодични резултат пословања трговинског предузећа; • Распоређивање резултата пословања трговинског предузећа; 	<ul style="list-style-type: none"> • Разумије и разликује трошкове робе и трошкове пословања трговинског предузећа; • Објасни трошкове пословања трговинског предузећа; • Евидентира настале приходе и расходе и на основу њих утврђује остварени резултат пословања трговинског предузећа; • Анализира остварени финансијски резултат; • Објасни оставрену добит и њену расподелу; • Објасни оставрени губитак и његово покриће; • Састави финансијске исказе на основу података из пословних књига о прокњиженим пословним промјенама. 		<p>У раду и настави са ученицима оштећеног вида користити важећи уџбеник и стручну литературу на Брајевом писму и увећаној црној штампи; - користи рачунаре који су опремљени говорним софтвером(читаач екрана) за слијепа и слабовида лица или софтвера за увећање екрана за слабовида лица. Садржаје које је могуће - приближити аудитивном и тактичном икуству и прцепцији ученика оштећеног вида</p>
Интеграција				

Садржаји овог модула су у вези са садржајима других стручних предмета.

Овај модул је могуће примијенити и на курсевима за омладину и одрасле изван редовне наставе, јер их на тај начин оспособљавају за самостално вођење пословних књига, као и за наставак школовања.

Извори

Одговарајући уџбеник, збирка задатака, друге стручне књиге, примјери из праксе, компјутер са одговарајућим програмом.

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.